

paa den historiske Udvikling ved saadanne Kirkebygninger og tage Hensyn dertil ved enhver Restauration. Det er det, Ministeriet har gjort ved den Plan, det har approberet. Hvad det øvrige der fremkom fra det ærede Medlem angaar, da er det jo sikkert nok, at af de 40,000 Kr. er Noget anvendt paa Sidsbygningerne og Noget paa Hovedskibet; om det Meste er gaaet til det Ene eller det Andet, kan jeg ikke for Diebliffet oplyse; men hvad jeg aldeles bestemt vil hævde, er, at denne Sum var det aldeles nødvendigt at anvende for at hindre Kirkens Udfriden. Men selv om man saa med Rette kunde sige, naar der som her er Tale om 8 eller 900,000 Kr., at der maaste kunde have været sparet en Snees Tusind Kroner fra først af, vilde det dog være en i Forhold til det Hele saa ubetydelig Sum, at det ikke er værdt at snakke om. Det, det kommer an paa ved Anvendelsen af de 40,000 Kr. er, om det, saaledes som jeg paastaar, har været nødvendigt eller ikke. Efter Alt, hvad der for mig har været oplyst, har jeg betragtet det som min ubetingede Pligt at anvende disse Penge for at forhindre, at Kirken skulde blive daarligere Aar for Aar og delvis falde sammen.

Taarn: Det Svar, den ærede Minister har givet det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Busk), forekommer mig at være mærkverdigt baade i finantiel Henseende og i arkitektonisk Henseende, om jeg saa tør sige, eller for at bruge et mere omfattende Udtryk, hvad Sagens Realitet angaar. Det kan gjerne være, at det har været nødvendigt at anvende adskillige Beløb for at assistere Kirken, for at den ikke skulde stride; men det Spørgsmaal ligger da nær, om ikke den ærede Minister har vidst dette længe i Forveien, om i det Hele ikke Planen til en Restauration af Ribe Domkirke har været nærværende for Ministeriet i flere Aar, og hvorfor er da Ministeriet ikke kommet til os med den? Det er allerede adskillige Aar, siden Ministeriet paabegyndte Restaurationen af Taarnet, som jo er udført med andre Midler end Statsmidler, angaaende hvilke man altsaa ikke behøvede umiddelbart at komme til Rigsdagen. Men allerede den Gang var, saavidt mig bekjendt, Nødvendigheden af en Restauration af Ribe Domkirke anerkjendt fra alle Sider, og det laa da nær at komme til os og spørge os. Endnu i denne Sommer er en meget væsentlig Del af de 40,000 Kr. anvendte, og nu, et Par Maaneder efter, at jeg har set disse Arbejder i fuld Gang, kommer Ministeriet og forlanger Penge, i Virkeligheden til deres Fortsættelse, til Fortsættelse af de 40,000 Kr.

med 800,000 Kr. Det er i Virkeligheden det, der er sket. Nu vil man maaste sige, at vi gjerne kunde rive det ned, der er bygget op, og derved faste de 40,000 Kr. eller i alt Fald Halvdelen bort; men det forekommer mig at være en underlig Maade at komme til Rigsdagen paa, da man uden Spørgsmaal kunde være kommen i Tide. Hvad Sagens Realitet angaar, da minder det, der her er foregaaet ved Ribe Domkirke, og den ærede Ministers Nittringer om de Betragtninger, der kom frem for en Snees Aar tilbage, da der var Spørgsmaal om Viborg Domkirkes Restauration. Viborg Domkirke er i det nærværende Danmark ved Siden af Ribe Domkirke det eneste betydelige Mindesmærke fra den romanske Tid, og da der var Spørgsmaal om den nævnte Kirkes Restauration, hørte man ogsaa af Mænd, som havde en levende Interesse for dette gamle Mindesmærke, Befalingsøver, at nu skulde det Indtryk, som de fra Barndommen af igjennem en lang Aarrække havde haft af dette Mindesmærke, udviskes, nu skulde Kirken fremtræde i en anden Skikkelse. Man vilde ikke af med den gamle Viborg Domkirke, og man hørte ogsaa der den Betragtning fremsat, at enhver af disse Forandringer havde sin historiske Betydning; men det blev almindelig anerkjendt, at de ikke blot vanzjrede Kirken i almindelige Dine, men i den Grad stred mod hele Kirkens Bygningsmaade, at der ikke lod sig bringe noget arkitektonisk Hele ud deraf, hvis man restaurerede Kirken, saaledes som den stod, og Enhver, som har set Viborg Domkirke i Virkeligheden eller i Afbildninger, veed, hvilket hyppeligt arkitektonisk Monument der fremkom ved denne Restauration. Naar der nu er Tale om at anvende saa mange Penge som henved en Million Kr. paa Ribe Domkirkes Restauration, ligger det Ønske nær at bringe den i lignende Tilstand, saa at den kom til at staa som et virkelig udmærket arkitektonisk Minde fra Fortiden — selv om mange af Stenene blive ny, vil dog hele Grundformen være den gamle. Hvad det Historiske angaar, er det ganske sikkert, at hver af disse Tilbygninger og Forandringer har sin Historie; thi det har Alt, selv det Mindste og Ubetydeligste i Verden, men skulde de have historisk Betydning i den Forstand, som den høitærede Minister taler om, maatte man dog kunne sige, at der knyttede sig historiske Tilbragelser til disse Forandringer, saaledes som Tilfældet er ved Roskilde Domkirke. Na, dersom Taleren var om at føre Roskilde Domkirke tilbage til dens ældste Skikkelse, saa vilde man med Rette kunne gjøre den Indvending, som den høitærede Minister gjør, at der til enhver af